Liberté • Égalité • Fraternité
RÉPUBLIQUE FRANÇAISE
AMBASSADE DE FRANCE EN SERBIE

ДРУШТВО СУДИЈА СРБИЈЕ

Република Србија
Министарство правде и државне управе

УДРУЖЕЊЕ ЈАВНИХ ТУЖИЛАЦА И ЗАМЕНИКА ЈАВНИХ ТУЖИЛАЦА СРБИЈЕ

MEĐUNARODNA RADIONICA

KVALITET PRAVOSUĐA U SRBIJI

BEOGRAD 28.- 29. novembar 2012.

PREPORUKE EKSPERATA

Sudska vlast je jedan od tri stuba na kojem se zasniva svaka demokratska država.

Snažnu vrednost te vlasti čini upravo kvalitetno pravosuđe, što podrazumeva njegovu efikasnost [i], koje je isto tako i značajan faktor privrednog razvoja.

Kvalitet pravosuđa može se sažeti na sledeći način: ono zahteva nezavisno, nepristrasno pravosuđe koje je u službi građana. Ono pretpostavlja i kvalitetan pravni sistem.

Nakon tri godine vrlo oštre krize u pravosuđu i nakon povratka na funkcije svih sudija i tužilaca koji su nepravično bili razreženi dužnosti, neophodno je sprovesti reformu srpskog pravosudnog sistema polazeći od novih osnova. Otpočet je proces u tom pravcu i treba ga pozdraviti.

Eksperti su prisustvovali razmeni mišljenja između različitih učesnika pravosudnog sistema – sudija, tužilaca i advokata –i univerzitetskih radnika, saslušali su i predstavnika srpske Vlade kao i ambasadore Francuske i Evropske unije.

Eksperti ocenjuju sledeće :

1- *Nezavisnost i status nosilaca pravosudnih funkcija*

1-1. Nezavisnost treba trajno da se uvede u srpsko pravosuđe. To je bitan element u cilju

uspostavljanja neophodnog poverenja građana u pravosudnu instituciju. U tom pogledu, nameće se potreba da se redefiniše i ustanovi stabilan status nosilaca pravosudnih funkcija [ii] koji će omogućiti unapređenje pravosuđa, u čijem su sastavu odgovorne sudije i tužioci koji u punoj meri preuzimaju sva svoja prava i obaveze.
1-2. Poželjno je odmah pristupiti novim izborima predstavnika sudija i tužilaca u visokim pravosudnim savetima (VSS i DVT) usled očigledne ništavosti izbora iz 2011. godine (neučešća u glasanju trećine izbornog tela zbog nepropisnog razrešenja sa dužnosti).

2- *Dinamika reformi i rešavanje neodložnih pitanja*

2-1. Dinamika treba da bude prilagođena obimu reformi koje se sprovode (u svim oblastima : krivičnoj, građanskoj, privrednoj, upravnoj kao i po pitanju organizacije pravosuđa) kao i da bude praćena pronicljivom studijom o posledicama tih reformi na pravnu tradiciju i praksu u Srbiji (koje su zasnovane na rimsko-germanskom pravu). Bolje je ne žureći odvojiti potrebno vreme da se temeljno prouče ciljevi i modaliteti tih reformi, putem efikasne procene njihovog uticaja i nastavka dogovora.

2-2. Pored toga, neophodno je utvrditit najspornije odredbe zakona koje neodložno treba ukinuti.

3- *Dogovori, određivanje prioriteta i glavnih smernica novog pravosudnog sistema u Srbiji*

3-1. Razgovore treba proširiti tako što će, u skladu sa modalitetima koje treba definisati, uključiti sve sudije i tužioce iz svih pravosudnih resora Srbije. Takav poduhvat bi, između ostalog predstavljao faktor kohezije pravosudnih organa u fazi reorganizacije.

3-2. U okviru tih dogovora, treba da se odrede prioriteti reformi oslanjajući se na glavne smernice novog pravosudnog sistema u Srbiji ; a kao veoma značajni sastavni delovi tih razgovora jesu pitanja modaliteta

postavljanja sudija i tužilaca (koji treba da budu objektivni u najvećoj mogućoj meri) i inicijalno i

kontinuirano obrazovanje (koje treba da bude temeljno, sadržajno i prilagođeno potrebama).

4- *Disciplinska odgovornost*

4-1. Kada je u pitanju status nosilaca pravosudnih funkcija, posebna pažnja mora da se posveti oblasti disciplinske odgovornosti, naročito uzimajući u obzir evropske standarde. Drugim rečima, osim u slučaju loše namere i/ili teškog prekršaja, proceduralni propusti ne bi smeli sami po sebi da budu predmet disciplinskog postupka.

4-2. Posebno, treba što pre da se razmotri valjanost odredaba kojima se predviđaju disciplinske sankcije za sudije u slučaju nepoštovanja rokova rešavanja predmeta. Sankcije se mogu predvideti samo u slučaju dokazanog teškog prekršaja. Sem toga,

neophodno je razmotriti svrsishodnost određenih rokova predviđenih zakonicima o postupku u perspektivi zakonodavnih izmena.

5- *Uzimanje u obzir očekivanja građana*

5- Kako bi se doprinelo definisanju sastavnih elemenata kvalitetnog pravosuđa, razmišljanja treba nastaviti u pravcu očekivanja građana od pravosudne institucije kao i od sudija i tužilaca. Od suštinske važnosti jeste da legitimna očekivanja ne ostanu bez odgovora.

6- *Kvalitet prava*

6- Uopšteno uzevši, eksperti najsrdačnije žele da se uspostavi pravna sigurnost zasnovana na kvalitetnom pravu, u svim oblastima, a koje će biti koherentno i usklađeno sa evropskim standardima (EKLJP i EU).

7- *Perspektiva ustavne reforme*

7- Najzad, eksperti smatraju da Srbija treba u perspektivi da pokrene ustavnu reformu u cilju strukturalne obnove institucija kako bi se omogućilo da načelo podele vlasti zaista bude ispoštovano.

[i]Videti definiciju u preporuci CM/Rec. (2010)12 Komiteta Ministara državama članicama Saveta Evrope o sudijama: nezavisnost, efikasnost i odgovornosti: « *Efikasnost se sastoji u tome da se donose kvalitetne odluke u razumnom roku pravičnim sagledavanjem svih elemenata*. »

[ii]Videti ovu preporuku CM/Rec. (2010)12

Konačno usvojili eksperti 4. decembra 2012. godine

Hans-Ernst BOČER	Simon GABORJO	Gerhard RAJZNER
(Hans-Ernst BOETTCHER	Simone GABORIAU	Gerhard REISSNER)

Hans-Ernst BOČER je počasni predsednik Landgerihta (Landgericht) u Libeku, Savezna Republika Nemačka. Simon GABORJO je počasna predsednica veća Apelacionog suda u Parizu, Francuska.

Gerhard RAJZNER je predsednik Becirksgerihta (Bezirksgericht) u Floridsdorfu/Beč, Austrija.

Hans-Ernst BOČER i Simon GABORJO su autori Revizije stanja u srpskom pravosuđu koje je javno predstavljeno 29. juna 2012. godine u Beogradu. Aktuelizacija tog izveštaja dostavljena je Štefanu Fileu, Evropskom komesaru za proširenje, tokom razgovora održanog 4. novembra 2012. godine u Briselu.

Gerhard RAJZNER je predsednik Konsultativnog saveta evropskih sudija (CCJE) Saveta Evrope.